

แบบจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น

๑. ชื่อพืช/ชื่อสามัญ มะพร้าว (coconut)
 ๒. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cocos nucifera L. var. nucifera*
 ๓. ชื่อเรียกในท้องถิ่น มะพร้าวทับสะแก
 ๔. ชนิดพืช ไม้ผล
 ๕. ลักษณะประจำพันธุ์/ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

มะพร้าวทับสะแก มีลักษณะเด่น คือ ผลใหญ่ ทะลายตก เนื้อหนา และมีความมัน มากกว่ามะพร้าวพันธุ์อื่น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกมีลาดเอียงจากทิศตะวันตก ตามแนวเทือกเขาตะนาวศรีลาดลงสู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไทย ดิน เป็นดินร่วนปนทราย ดินมีการปะปนของเกลือ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากทะเล

ไม้ต้น สูง ๒๐-๓๐ เมตร ลำต้นกลม ตั้งตรง ไม่แตกกิ่งก้าน เปลือกต้นแข็ง สีเทา ขรุขระ มีรอยแผลใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงเวียน รูปพัดจีบ กว้าง ๓.๕-๕ ซม. ยาว ๘๐-๑๒๐ ซม. โคนใบและปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบสีเขียวแก่เป็นมัน โคนก้านใบใหญ่แผ่เป็นกาบหุ้มลำต้น ดอก ออกเป็นช่อแขนงตามซอกใบ ดอกเล็ก กลีบดอกที่ลดรูปมี ๔-๖ อัน ในช่อหนึ่งมีทั้งดอกเพศผู้และเพศเมีย ดอกเพศผู้อยู่ปลายช่อ ดอกเพศเมียอยู่บริเวณโคนช่อดอก ไม่มีก้านดอก ผล รูปทรงกลมหรือรี ผิวเรียบ ผลอ่อนสีเขียวพอกแก่เป็นสีน้ำตาล เปลือกชั้นกลางเป็นเส้นใยนุ่ม ชั้นในแข็งเป็นกะลา ชั้นต่อไปเป็นเนื้อผลสีขาวนุ่ม ช้ำในมีน้ำใส

ส่วนที่ใช้ :

เปลือกผล - ผลแก่ปอกเปลือกตากแห้งเก็บไว้ใช้

กะลา - ตากแห้ง หรือเผาเป็นถ่าน บดเป็นผงเก็บไว้ใช้ โดยเผากะลาให้ลูกโซน เอากะละมัง หรือกระทะเหล็กครอบไม่ให้อากาศเข้าได้ จนไฟดับหมดแล้วปล่อยให้เย็น เปิดภาชนะเหล็กที่ครอบไว้ ออก จะได้ถ่านจากกะลามะพร้าว นำไปบดเป็นผง เก็บไว้ในขวดปิดสนิท เก็บไว้ใช้ และที่ก้นภาชนะเหล็กมีน้ำมันเหนียวสีน้ำตาล ชูดเก็บไว้ใช้ เป็นยาทาแก้กลากเกลื้อนได้ดี

เนื้อมะพร้าว - เนื้อมะพร้าว (ติดกับกะลา) มีสีขาว ใช้สด หรือหั่นฝอย ใส่น้ำเคี้ยว เอาน้ำมันมะพร้าวเก็บไว้ใช้ หรือตากแห้ง บีบและเคี้ยวเอาน้ำมันเก็บไว้ใช้ น้ำมันใหม่ๆ จะมีกลิ่นหอม น้ำมันมะพร้าวในที่อุ่นจะเหลวใส ในที่เย็นจะข้นขาวคล้ายเนยแข็ง มีกลิ่นเฉพาะตัว

น้ำ - น้ำมันมะพร้าว อ่อน และน้ำมันมะพร้าวแก่ใช้สด

ราก - ใช้สด เก็บได้ตลอดปี

ดอก - ใช้สด

เปลือกต้น - ใช้สด เก็บได้ตลอดปี

สารสีน้ำตาล - ที่ออกมาอ้อยแข็งอยู่ใต้ใบ เก็บไว้ใช้

๖. ถิ่นกำเนิด ประเทศไทย

๗. แหล่งปลูก
- ภาคใต้ : จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช ฯลฯ
 - ภาคตะวันออก : จังหวัดชลบุรี ระยอง ฯลฯ
 - ภาคตะวันตก : จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม ฯลฯ

๘. การปลูก/ การดูแลรักษา

การเตรียมหลุมปลูก

ควรเตรียมหลุมในฤดูแล้ง ขุดหลุมขนาด ๕๐ X ๕๐ X ๕๐ ซม. แยกดินส่วนบนไว้ต่างหาก ตากหลุมอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ ถ้ามีปลวกให้เผาเศษไม้ใบไม้แห้งหรือขยะในหลุม อาจจะใช้ยากันปลวกโรยกันหลุมแทนการเผาก็ได้ ถ้าปลูกมะพร้าวในพื้นที่แห้งแล้ง หรือดินที่ปลูกเป็นทรายจัดให้ใช้กาบมะพร้าวรองกันหลุมโดยวางกาบมะพร้าวให้ด้านที่มีเส้นใยหงายขึ้นด้านบน วางซ้อนกัน ๒-๓ ชั้น เพื่อช่วยเก็บความชื้นในดิน ถ้าไม่มีกาบมะพร้าวจะใช้วัสดุอื่นๆ เช่น ฟางข้าว ใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง ฯลฯ แทนก็ได้ ใส่ดินบนที่ผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักในอัตรา ๑:๗ รองกันหลุม ส่วนดินล่างผสมด้วยปุ๋ยฟอสเฟตหลุมละครั้ง กิโลกรัม (ประมาณ ๒ กระป๋องนม) เอาดินใส่ลงในหลุมให้เต็ม ทิ้งไว้จนถึงฤดูปลูก

วิธีการปลูก

ควรปลูกในฤดูฝน ขุดดินบนหลุมปลูกที่เตรียมไว้ ให้เป็นหลุมเล็กๆ ขนาดเท่าผลมะพร้าว เลือกหน่อที่คัดเลือกแล้วมาตัดรากที่หักช้ำออก ใช้ปูนขาวหรือยากันราทาตรงรอยตัดวางหน่อลงในหลุม ให้หน่อตั้งตรงตัดหน่อไปในทิศทางเดียวกัน กลบดินอย่างน้อย ๒/๓ ของผล เพื่อให้พอดีมีดินมะพร้าว แต่ระวังอย่าให้ดินทับโคนหน่อ เพราะจะทำให้หน่ออกรัด ต้นจะโตช้า แต่เมื่อมะพร้าวโตขึ้นก็ควรที่จะกลบดินให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันโคนลอย ปักไม้เป็นหลักผูกยึดกับต้นให้แน่น เพื่อป้องกันลมโยก เหยียบดินรอบโคนหน่อให้แน่น ควรทำร่มให้ในระยะแรก เพื่อลดอัตราการตายเนื่องจากถูกแดดจัดเกินไป ในบริเวณที่ปลูกถ้ามีสัตว์เลื้อย ให้ทำรั้วป้องกันสัตว์มาทำลาย

การให้น้ำ

การปลูกมะพร้าวนั้นอาศัยวิธีการให้น้ำแบบอาศัยธรรมชาติ คือ ปลูกในฤดูฝน รอน้ำจากธรรมชาติคือน้ำฝน แต่ที่ขึ้นอยู่กับพื้นที่หากเกิดภาวะฝนแล้ง ก็มีผลกระทบกับมะพร้าวเช่นกัน ดังนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ มักจะปลูกมะพร้าวด้วยวิธีกร่อง เพื่อให้มะพร้าวได้รับน้ำตลอดทั้งปี ที่สำคัญ ต้องดูแลดินให้ชุ่มชื้นสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วง ๑-๓ เดือนแรก และวิธีดูแลดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ ก็เป็นอีกหนึ่งขั้นตอนในการดูแลมะพร้าว

การให้ปุ๋ยเคมี

มะพร้าวอายุ ๑ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๑ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๒๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี (ยังไม่ใส่โดโลไมท์)

มะพร้าวอายุ ๒ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๒ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๒๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี, โดโลไมท์ ๒ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี

มะพร้าวอายุ ๓ ปี ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๓ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๓๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี โดโลไมท์ ๓ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี

มะพร้าวอายุ ๔ ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๒-๑๒-๑๗-๒ จำนวน ๔ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี แมกนีเซียมซัลเฟต ๕๐๐ กรัม ต่อต้น ต่อปี โดโลไมท์ ๔ กิโลกรัม ต่อต้น ต่อปี

สำหรับปุ๋ยแมกนีเซียมซัลเฟต และหินปูนโดโลไมท์ ให้เลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้หินปูนโดโลไมท์แนะนำให้หว่านก่อนให้ปุ๋ยอย่างอื่น อย่างน้อย ๑ เดือน หรืออาจเสริมการใส่กรีเซอร์ไรต์ หรือ เกลือแกงให้มะพร้าว ๑ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี เพื่อเพิ่มธาตุคลอไรด์ ช่วยให้มะพร้าวติดผลและมีเนื้อหนา ทั้งนี้การให้ปุ๋ยให้กับมะพร้าวขึ้นอยู่กับผลการวิเคราะห์ดินด้วยซึ่งจะช่วยให้การให้ปุ๋ยมีประสิทธิภาพ

การให้ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง แล้วทำการไถกลบ หรือใช้วิธีการเลี้ยงสัตว์ในสวนมะพร้าวก็ได้ ก่อนการให้ปุ๋ยทุกครั้ง ควรถางโคนต้นมะพร้าวให้เตียน การให้ปุ๋ยมูลสัตว์ หรือปุ๋ยคอกนอกจากจะทำตามวิธีการในภาพตัวอย่างแล้ว ยังมี อีก ๒ วิธี คือ ขุดรางรอบต้น กว้าง ๑๒ เซนติเมตร ลึก ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ระยะห่างจากโคนต้น ๑ ถึง ๑.๘๐ เมตร ใส่ปุ๋ยคอกลงในรางแล้วกลบดิน หรือขุดหลุมขนาด ๓๐x๓๐x๓๐เซนติเมตร ห่างจากโคนต้น ๑.๕๐ ถึง ๒ เมตร ต้นละ ๓ หลุม ใส่ปุ๋ยลงในหลุมแล้วกลบดิน โดยหลุมที่ใส่จะต้องเปลี่ยนทุกปีจนกระทั่งวนรอบต้น

๙. การจดทะเบียน GI -

๑๐. การใช้ประโยชน์

เปลือกผล - รสฝาดขม สุขุม ใช้ห้ามเลือด แก้ปวด เลือดกำเดาออก โรคระเพาะ และแก้อาเจียน
กะลา - แก้ปวดเอ็น ปวดกระดูก
ถ่านจากกะลา - รับประทานแก้ท้องเสีย และดูดสารพิษต่างๆ
น้ำมันที่ได้จากการเผากะลา - ใช้ทา บาดแผล และโรคผิวหนัง แก้กลาก อุดฟัน แก้ปวดฟัน
เนื้อมะพร้าว - รสชุ่ม สุขุม ไม่มีพิษ รับประทานบำรุงกำลัง ขับพยาธิ
น้ำมันจากเนื้อมะพร้าว - ใช้ทาแก้กลาก และบาดแผลที่เกิดจากความเย็นจัด หรือถูกความร้อน และใช้ผสมทาแก้โรคผิวหนังต่างๆ นอกจากนี้ยังใช้เป็นอาหาร ทาแก้ผิวหนังแห้ง ตกเป็นขุย และชนิดที่บริสุทธิ์มากๆ ใช้เป็นตัวทำลายในยาฉีดได้

น้ำมะพร้าว - รสชุ่ม หวานสุขุม ไม่มีพิษ แก้กระหาย ทำให้จิตใจชุ่มชื้น แก้พิษ อาเจียนเป็นเลือด ท้องเสีย บวมน้ำ ขับปัสสาวะ แก้นิว ในยามจำเป็น น้ำมะพร้าวอ่อนอายุประมาณ ๗ เดือน อาจใช้ฉีดเข้าเส้นเลือดแก้ภาวะการณเสียน้ำได้

ราก - รสฝาด หวาน ใช้ขับปัสสาวะ และแก้ท้องเสีย ต้มน้ำอมแก้ปากเจ็บ

เปลือกต้น - เฝ้าเป็นเถ้า ใช้ทาแก้หิด และสีฟันแก้ปวดฟัน

สารสีน้ำตาล - ไหลออกมาแข็งตัวที่ใต้ใบ ใช้ห้ามเลือดได้ดี

๑๑. เอกสารอ้างอิง

<http://www.oae.go.th/fruits/index.php/maintenance/๑๐๒-production/plant/๙๕-coconutcare?showall=๑&limitstart=>

http://www.rspg.or.th/plants_data/herbs/herbs_๑๐_๖.htm

<http://www.m-group.in.th/article/>

<http://www.bigfarm.doae.go.th/>

๑๒. ภาพประกอบ

แบบจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น

๑. ชื่อพืช/ชื่อสามัญ ดีปลี (Long pepper, Indian long pepper, Javanese long pepper)
๒. ชื่อวิทยาศาสตร์ *Piper retrofractum* Vahl
๓. ชื่อเรียกในท้องถิ่น ดีปลีเชือก (ภาคใต้), ปานนุ ประดงข้อ (ภาคกลาง), พิษพญาไฟ ปีกผ้าระ
๔. ชนิดพืช สมุนไพร
๕. ลักษณะประจำพันธุ์/ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้นดีปลี มีถิ่นกำเนิดที่เกาะโมลัคคาส (Moluccas) ในมหาสมุทรอินเดีย แต่ได้มีการนำมาปลูกและแพร่กระจายในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย โดยจัดเป็นไม้เถาที่มีรากฝอยออกบริเวณข้อเพื่อใช้ยึดเกาะและเลื้อยพัน เถาค่อนข้างเหนียวและแข็ง มีขนูน แตกกิ่งก้านสาขามาก เจริญเติบโตได้ดีในที่ชุ่มชื้น มีแสงแดดรำไร

ใบดีปลี มีใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะเป็นรูปไข่แกมขอบขนาน ใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบเป็นคลื่นเล็กน้อย ใบกว้างประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร และยาวประมาณ ๗-๑๐ เซนติเมตร มีเส้นใบออกจากโคนประมาณ ๓-๕ เส้น ส่วนก้านใบยาวประมาณ ๑-๑.๕ เซนติเมตร

ดอกดีปลี หรือ ผลดีปลี ผลสดมีสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดง ลักษณะของผลอัดกันแน่นเป็นช่อรูปทรงกระบอก โคนใหญ่กว่าปลายไม่มาก ปลายเล็กมน ผลมีความยาวประมาณ ๒.๕-๗.๕ เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๕-๘ เซนติเมตร ผิวของผลค่อนข้างหยาบ และมีเกสรตัวเมียติดอยู่ ผลย่อยมีเมล็ดเดี่ยว โดยเมล็ดมีขนาดเล็กมาก ลักษณะกลมและแข็ง ผงของผลมีสีน้ำตาล มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว มีรสเผ็ดร้อน ขมปร่า นิยมเก็บผลมาใช้เมื่อผลเริ่มเป็นสีน้ำตาล แล้วนำมาตากแดดให้แห้ง

๖. ถิ่นกำเนิด ประเทศอินโดนีเซียและมาเลเซีย
๗. แหล่งปลูก ตำบลบ้านใหม่ ตำบลพังตรุ อำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนแหล่งผลิตอื่น ๆ ก็ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จันทบุรี และนครศรีธรรมราช

๘. การปลูก/ การดูแลรักษา

การเตรียมดิน : กำจัดวัชพืชและเศษวัสดุ ไถพรวน ตากดินประมาณ ๗-๑๕ วัน จากนั้นใส่ปุ๋ยคอกที่ย่อย สลายดีแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากันอัตรา ๒ ตัน/ไร่ และควรรีไถปูนขาวเพื่อปรับความเป็นกรดต่างของดินให้มีความค่า ๕.๕ - ๖.๕ ph

การเตรียมพันธุ์ : ใช้น้ำยอกแก่ปลูก ๓-๔ ยอดต่อค้าง ปักชำส่วนยอดให้รากเดินดีก่อน ยอดที่จะนำมาชำให้ใช้น้ำยอกกระโดนหรือยอดที่แยกออกด้านข้าง ตัดต่ำกว่ายอดลงมา ๕ ข้อแล้วเอาดินเหนียวหุ้ม ๒ ข้อล่าง เพื่อเพิ่มความชื้นให้แตกรากเร็วขึ้นไม่เช่นนั้นจะเหี่ยวเฉา จากนั้นจึงนำยอดไปชำลงในถุงจนกระทั่งแตกรากแล้วจึงนำไปปลูก เกษตรกรอาจไม่เพาะชำกล้า แต่ใช้วิธีปลูกทันทีก็ได้ โดยตัดยอดดีปลีประมาณ ๕ ข้อแล้วนำไปปลูกติดกับเสา ค้างเลย ๓-๕ ค้างต่อเสา ฝังลงดินประมาณ ๓ ข้อ นำยอดทั้งหมดผูกติดกับเสาค้างเพื่อให้รากยึดเกาะที่เกิดขึ้นใหม่ เกาะติดกับเสาค้าง จากนั้นพรางแสงด้วยทางมะพร้าวประมาณ ๒ สัปดาห์ ต้นดีปลีก็สามารถเจริญเติบโตได้โดยไม่ต้องพรางแสงอีกต่อไป เมื่อปลูกเสร็จแล้วควรมีการพูนโคนและทำร่องน้ำให้มีความลาดเอียงเล็กน้อยเพื่อให้น้ำไหล ผ่านสะดวก

วิธีการปลูก : ค้ำที่ใช้ปลูกดีปลีเป็นค้ำไม้หรือค้ำปูนเช่นเดียวกับพริกไทย การเตรียมเสาค้ำเกษตรกรทั่วไปนิยมใช้เสาค้ำไม้ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐-๑๕ เซนติเมตร เป็นไม้เนื้อแข็ง มีอายุการใช้งาน ๑๐-๒๐ ปี ซึ่งในอดีตสามารถหาได้ง่ายและมีราคาถูก การใช้ค้ำไม้ต้นดีปลีสามารถยึดเกาะได้เป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันเสาค้ำไม้หายากและมีราคาสูงทำให้เกษตรกรหันมาใช้เสาคอนกรีตสำหรับทำค้ำ เสาคอนกรีตสี่เหลี่ยมขนาด ๑๕*๑๕ เซนติเมตร สูง ๒.๕ เมตร สามารถหาได้ง่าย แม้จะมีข้อเสียบ้างเมื่ออุณหภูมิสูงจะเก็บความร้อน ทำให้ราก ของดีปลีที่ใช้ยึดเกาะกับเสาค้ำคอนกรีตไม่สามารถยึดเกาะได้ดีเท่าค้ำไม้ เตรียมค้ำไม้แก่น หรือเสาชีเมนต์ขนาด ประมาณ ๔*๔ นิ้ว ฝังลงดินให้สูงพื้นดินประมาณ ๓-๓.๕ เมตร ระยะปลูก ๑.๒๐*๑.๒๐ เมตร ขุดหลุมขนาด ๕๐*๕๐*๕๐ ซม. ปลูกไม้ค้ำยืนต้นหรือปักค้ำ ดินที่ใส่หลุมควรเป็นหน้าดินผสมปุ๋ยอินทรีย์ในอัตราส่วน ปุ๋ย : ดิน ประมาณ ๑ : ๕ ใช้ยอดพันธุ์ดีปลีค้ำละ ๒ ยอด ให้อยู่ตรงข้ามกันหรือปลูกด้านใดด้านหนึ่งหลุมละ ๒ ยอด เมื่อปลูกเสร็จบังแสงแดดด้วยทางมะพร้าว รดน้ำให้ชุ่มสม่ำเสมอทุกวัน มัดยอดให้ติดกับค้ำเมื่อยอดดีปลีเจริญขึ้นไปจนกว่า ดีปลีจะขึ้นสุดค้ำ ใช้เสาค้ำไม้แก่น หรือเสาชีเมนต์ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ทนหลายปี ความยาว ของเสาค้ำ ๔ - ๕ เมตร ฝังลงดิน ๐.๕ - ๑ เมตร เอาเถาดีปลีที่ชำจนแตกรากใหม่ มีข้อและแตกยอดใหม่แล้วเกาะติดกับต้นเสาค้ำ ในระยะแรกต้องใช้ลวดหรือเชือกช่วยยึดหลวม ๆ ขึ้นไปตามลำดับ จนกว่าเถาดีปลีจะเกาะต้นเสาค้ำได้ดี จึงไม่ต้องใช้เชือกยึดอีก

การบำรุงรักษา : ในฤดูร้อนควรให้น้ำสม่ำเสมอ อย่าให้น้ำขังท่วมราก หากรากแช่น้ำข้ามคืน ดีปลีจะตาย ใส่ปุ๋ยบ้างเพื่อให้ต้นแข็งแรงและผลดก

ศัตรูของดีปลี : ได้แก่ เพลี้ยแป้งและมด

๙. การจดทะเบียน GI -

๑๐. การใช้ประโยชน์

๑. ดีปลีมีช่วยรักษาความผิดปกติต่างๆ ในระบบทางเดินอาหาร เช่น ขับลม ท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด แน่น ช่วยบำรุงธาตุ ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียนที่มีสาเหตุมาจากปัญหาธาตุไม่ปกติ

๒. ดีปลีช่วยให้เจริญอาหาร เนื่องจากอาหารที่มีส่วนประกอบของดีปลีจะมีกลิ่นหอม รสชาติอร่อย

๓. ดีปลีมีฤทธิ์บรรเทาอาการระเคืองในกระเพาะ จึงลดโอกาสการเกิดแผลในกระเพาะอาหารและโรคกระเพาะอาหาร

๔. ดีปลีมีสรรพคุณช่วยบรรเทาอาการหวัด เจ็บคอ รวมถึงหลอดลมอักเสบ หืดหอบ ลดเสมหะและการระคายค่อนเนื่องมาจากเสมหะ

๕. ดีปลีสามารถนำมาใช้ลดอาการกล้ามเนื้ออักเสบ เจ็บ ปวดบวม และฟกช้ำบริเวณผิวหนังได้ โดยนำมาปรุงเป็นยาหรือนำผลมาฝนกับน้ำแล้วทาบริเวณที่มีอาการ จะทำให้อาการบรรเทาและเลือดลมไหลเวียนได้ดีมากขึ้น

๖. ดีปลีมีสรรพคุณช่วยรักษาอาการท้องร่วง ท้องเสียที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ

๗. ดีปลีมีฤทธิ์ในการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง จึงช่วยแก้อาการนอนไม่หลับ ทำให้หลับสบายมากขึ้น

๘. สรรพคุณของดีปลีช่วยขับประจำเดือน เนื่องจากมีฤทธิ์ทำให้มดลูกบีบตัว จึงเหมาะกับผู้หญิงที่ประจำเดือนมาไม่ปกติ ปวดประจำเดือน ประจำเดือนมากระปริดกระปรอย

๙. ดีปลีมีสรรพคุณช่วยบำรุงตับ ลดระดับไขมันและน้ำตาลในเส้นเลือด

๑๐. ดีปลีช่วยบรรเทาอาการเหงื่อออกแฉะและปวดฟัน โดยนำเถาหรือกิ่งมาฝนกับน้ำแล้วใส่บริเวณที่แฉะหรือปวด

๑๑. ผลแห้งดีปลีนำมาประกอบอาหารประเภทผัดเผ็ด แกงคั่ว แกงเผ็ดต่างๆ ได้ กลิ่นและรสของดีปลีจะช่วยเสริมรสชาติเผ็ดร้อนให้อาหาร ทำให้อาหารอร่อยและมีกลิ่นหอม อีกทั้งยังช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์ในอาหารได้อีกด้วย

๑๒. ผลอ่อนของดีปลีสามารถรับประทานสดได้ รวมทั้งยอดอ่อนสามารถนำไปใส่ในข้าวยาได้

๑๓. ประโยชน์ของดีปลีใช้แทนพริก เพราะนอกจากประกอบอาหารประเภทเผ็ดๆ ทั่วไปแล้ว ผลแห้งดีปลีสามารถนำมาตำน้ำพริกแทนพริกได้

๑๔. ดีปลีจัดเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ปลูกในเชิงการค้าทั้งในประเทศและส่งออกนอกประเทศ นิยมใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องเทศและยาสมุนไพร

๑๕. ดีปลีสามารถนำมาบดเป็นผง นำมาแต่งกลิ่นผักดอง ใช้ลดกลิ่นคาวเนื้อสัตว์ และถนอมอาหารไม่ให้บูด

๑๖. น้ำมันหอมระเหยจากดีปลีมีฤทธิ์เป็นยาฆ่าแมลง ฆ่าตัวงบางชนิดที่เป็นศัตรูพืช สามารถนำมาพัฒนาเป็นยากำจัดศัตรูพืชได้

๑๑. เอกสารอ้างอิง

<http://sukkaphap-d.com/ดีปลี-สรรพคุณ-ประโยชน์/>

<http://www.เกร็ดความรู้.net/ดีปลี>

<http://www.disthai.com/๑๖๔๘๘๒๘๗/ดีปลี>

<http://www.thaicrudedrug.com/main.php?action=viewpage&pid=๕>

http://alangcity.blogspot.com/๒๐๑๓/๑๑/blog-post_๗.html

๑๒. ภาพประกอบ

แบบสรุปข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชนิดพืช	ชื่อพืชสามัญ	มีตัวอย่างที่สามารถรวบรวมในสวน รวมพันธุ์ ณ ศูนย์ปฏิบัติการ	สามารถนำตัวอย่างมาจัดแสดงในงานแสดงผลงานของ กรมส่งเสริมการเกษตร ในวาระครบรอบ ๕๐ ปี ได้
๑.	ไม้ผล	มะพร้าว	มีแหล่งพันธุ์ที่สามารถนำมารวบรวมใน ศูนย์ได้	-
๒.	สมุนไพร	ดีปลี	√	√

หมายเหตุ ๑. ชนิดพืช หมายถึง ข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร เป็นต้น

๒. สองคอลัมน์ท้ายให้ทำเครื่องหมาย ✓ ถ้ามีตัวอย่าง และ/หรือ สามารถนำตัวอย่างมาจัดแสดงในงานแสดงผลงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ในวาระครบรอบ ๕๐ ปี ได้